

HACCP

Vypracovala: MVDr. Dana Walterová	Účinnost od:	Schválil:
Funkce: Externí poradce	Platnost od:	Funkce:
Datum: 27.11.2019		Datum:
Verze č.: 1		

System kritických bodů v technologii výroby popcornu

Změny:

Číslo změny, dodatku	Na straně	Datum vydání
Změna č.		

Jméno provozovatele:	Filip Smrčka
Adresa:	Kollárova 3122/1a 612 00 Brno
IČ:	085 81 894
Telefon:	724 821 986

Provozovna	POP Car
Adresa	Palackého 77 612 00 Brno
Vedoucí provozovny	Filip Smrčka
Počet pracovníků	1
Typ provozu	Jednosměnný provoz
Provozní doba	Nepravidelná

HACCP

Článek 1 – ÚČEL

Definovat systém ovládání zdravotních rizik spojených s činnostmi týkajícími se nákupu a příjmu potravin, provozního uložení potravin, přípravy, zpracování a prodeje potravin provozovatelem. K zajištění zdravotní nezávadnosti je nutné určit v procesu výroby technologické úseky (kritické body), ve kterých je největší riziko porušení zdravotní nezávadnosti, provádět jejich kontrolu a vést o tom evidenci.

Článek 2 - ROZSAH PLATNOSTI, ZODPOVĚDNOST

Platí pro celý rozsah činnosti provozovatele týkající se potravin, zodpovědnost za provádění jednotlivých činností mají pracovníci, kteří je vykonávají, zodpovědnost za tvorbu a aktualizaci systému má vedoucí týmu.

Článek 3 - POSTUP

HACCP systém (Hazard Analysis and Critical Control Point System) je systém, který identifikuje, hodnotí a kontroluje nebezpečí porušení zdravotní nezávadnosti potravin. HACCP systém je zpracován na základě požadavků české legislativy s cílem zajistit zdravotní nezávadnost potravin a v maximální míře eliminovat veškerá zdravotní rizika. Účelem HACCP systému není ošetřit problémy týkající se kvalitativních a legislativních parametrů, které nemají vliv na zdravotní nezávadnost. Proto tyto problémy nejsou v tomto dokumentu zmiňovány a jsou popsány v odpovídajících směrnících systému kvality.

Článek 4 – NÁZVOSLOVÍ A POUŽITÉ ZKRATKY

Analýza nebezpečí

Proces shromažďování a hodnocení informací o různých druzích nebezpečí pro zdravotní nezávadnost potravin a o podmínkách umožňujících jejich přítomnost v potravině, které jsou nutné pro rozhodnutí o jejich významu pro nezávadnost potravin a o jejich zařazení do plánu systému kritických bodů.

Diagram výrobního procesu

Schematické znázornění posloupnosti kroků procesu výroby.

Kritický bod (CCP)

Technologický úsek, jímž je postup nebo operace výrobního procesu, ve kterých je nejvyšší riziko porušení zdravotní nezávadnosti potravin, v nichž se uplatňuje ovládání různých druhů nebezpečí ohrožujících nezávadnost s cílem zamezit, vyloučit, popřípadě zmenšit tato nebezpečí.

Kontrolní bod (CP)

Technologický úsek, jímž je postup nebo operace výrobního procesu, ve kterých není nejvyšší riziko porušení zdravotní nezávadnosti potravin, v nichž se ale uplatňuje ovládání různých druhů nebezpečí ohrožujících jakost s cílem zamezit, vyloučit, popřípadě zmenšit tato nebezpečí.

Kritická mez

Znaky a jejich hodnoty, které tvoří hranici mezi přípustným stavem a nepřípustným stavem v CCP.

Nebezpečí

Biologický, chemický nebo fyzikální činitel v potravině, který může být příčinou porušení zdravotní nezávadnosti potravin (mikrobiologická kontaminace – salmonella, shigella, zbytek čistící chemikálie, cizí předmět v potravině – sklo, kov apod.).

Krok

Bod, postup, operace nebo etapa při výrobě.

Neshodná potravina

Potravina, která nesplňuje chemické, fyzikální a mikrobiologické požadavky na zdravotní nezávadnost stanovené platnými právními předpisy.

Opatření k nápravě

Opatření k odstranění příčiny zjištěné nebo možné neshody nebo jiné nežádoucí situace.

HACCP

Ovládací opatření

Jakákoliv činnost, kterou je možno použít k prevenci nebo k vyloučení nebezpečí ohrožujícího zdravotní nezávadnost potravin nebo k jeho zmenšení na přípustnou úroveň.

Plán systému kritických bodů

Dokument připravený v souladu se zásadami systému kritických bodů a stanovující způsob ovládání nebezpečí významných pro porušení zdravotní nezávadnosti potravin ve stanovené části výrobního řetězce.

Riziko

Odhad pravděpodobnosti uplatnění nebezpečí.

Sledování

Pozorování a měření stanovených znaků určeným postupem pro posouzení, zda kritický bod je ve zvládnutém stavu.

Správná výrobní a hygienická praxe

Dodržování všech právně upravených výrobních postupů a požadavků a uplatnění technických, technologických a hygienických pravidel odpovídajících obecně uznávanému vědeckému poznání pro dosažení zdravotně nezávadných potravin.

Systém kritických bodů

Systém, kterým se identifikují, hodnotí a ovládají významná nebezpečí v kritických bodech.

Tým systému kritických bodů (HACCP)

Skupina osob, které vypracují a zdokumentují, zavádějí a udržují systém kritických bodů (HACCP).

Verifikace

Použití metod, postupů, zkoušek a dalších hodnocení, jiných než používaných při sledování, ke zjištění, zda výsledky sledování jsou v souladu s plánem systému kritických bodů. Činnosti, jako zejména pozorování, měření a zkoušení, kterými se prokáže požadovaná účinnost plánu HACCP.

Vnitřní audit

Systematické a nezávislé hodnocení úrovně systému kritických bodů a jeho souladu s plánem systému kritických bodů prováděné pracovníky, kteří nejsou za vytvořený systém kritických bodů přímo odpovědní.

Zvládnutý stav

Stav, při němž jsou v kritických bodech dodrženy stanovené postupy a hodnoty sledovaných znaků, které jsou v přípustném stavu.

Stanovení zodpovědnosti

- Vedoucí týmu HACCP

Provozovatel určil vedoucího týmu HACCP, který má následující odpovědnosti a pravomoci:

- Zajištění, že procesy systému kritických bodů (HACCP) jsou zavedeny, uplatňovány a udržovány
- Zajištění podpory povědomí o požadavcích HACCP u všech pracovníků
- Koordinace porad zabývajících se přezkoumáním systému HACCP provozovatelem, předkládání zpráv o výkonnosti systému HACCP a o potřebě jeho zlepšování provozovateli
- Identifikace potřeby zdrojů pro zajištění funkce systému HACCP

- Odpovědnosti pracovníků

Provozovatel určil a formuloval odpovědnosti a pravomoci týkající se řízení a zajišťování výroby zdravotně nezávadných potravin. Tyto odpovědnosti jsou stanoveny v popisech práce.

- HACCP tým

HACCP tým pro provozovnu je stanoven v bodě 2 kapitoly 5.

Obsah:

1. VYMEZENÍ VÝROBNÍ ČINNOSTI A ODPOVĚDNOSTI PROVOZOVATELE
2. PROVEDENÍ POPISU POTRAVIN
3. PŘEDPOKLÁDANÉ POUŽITÍ POTRAVIN
4. SESTAVENÍ DIAGRAMU VÝROBNÍHO PROCESU
5. POTVRZENÍ DIAGRAMU VÝROBNÍHO PROCESU ZA PROVOZU
6. PROVEDENÍ ANALÝZY NEBEZPEČÍ A STANOVENÍ KRITICKÝCH BODŮ
7. STANOVENÍ ZNAKŮ A HODNOT KRITICKÝCH MEZÍ PRO KAŽDÝ KRITICKÝ BOD, VYMEZENÍ SYSTÉMU SLEDOVÁNÍ ZVLÁDNUTÉHO STAVU V KRITICKÝCH BODECH, STANOVENÍ NÁPRAVNÝCH OPATŘENÍ PRO KAŽDÝ KRITICKÝ BOD
8. STANOVENÍ ČASOVÉHO HARMONOGRAMU OVĚŘOVACÍCH POSTUPŮ A VNITŘNÍCH AUDITŮ
9. ZAVEDENÍ EVIDENCE OBSAHUJÍCÍ DOKUMENTACI O POSTUPECH A VEDENÍ ZÁZNAMŮ

1. Vymezení výrobní činnosti a odpovědnosti provozovatele

1. Předmět činnosti	<i>Výroba popcornu a jeho uvádění na trh</i>
2. Mikrobiologická nebezpečí	<p><u>Patogenní a podmíněně patogenní mikroorganismy:</u> Koliformní bakterie Salmonella Listeria monocytogenes Campylobacter jejuni Shigella spp.</p> <p><u>Nepatogenní původci kažení:</u> Aerobní mezofilní mikroorganismy Kvasinky</p> <p><u>Mikroorganismy produkující toxiny:</u> Staphylococcus aureus Bacillus cereus Escherichia coli O157 Clostridium perfringens Plísňe</p>
3. Biologická nebezpečí	Hmyz Hlodavci
4. Chemická nebezpečí	Cizorodé látky z prostředí – čisticí a dezinfekční látky
5. Fyzikální nebezpečí	Cizí příměsi (sklo, papír, plast, dřevo, ozdobné předměty) Mechanické nečistoty (kamínky, zemina)
6. Rozsah systému	Příjem potravin → provozní uložení → přípravné práce → výroba → rozvoz ke spotřebitelům dle objednávky → prodej na místě obslužnou formou
7. Zajištění procesu výroby	Příslušné technické a technologické vybavení Vlastní distribuční vozidlo
8. Stanovení zodpovědnosti	Provozovatel

2. Provedení popisu potravin

1. Druh a skupina potravin	Slané pamlsky, obilniny
2. Název potraviny	Popcorn (pražená kukuřice)
3. Výrobní suroviny	<u>Základní suroviny:</u> Pitná voda, zrna kukuřice, rostlinné oleje (olej kokosový, olej palmový), jedlá sůl, ochucovadla sladká, ochucovadla slaná s příchutí sýru, šunky
4. Charakteristika potravin	Je to pokrm z kukuřičných zrn, který se připravuje zahříváním zrn kukuřice, což způsobí jejich puknutí. Struktura škrobu, který zrnko především obsahuje, se změní na pěnovitou, zrnko se „převrátí naruby“ a dostane charakteristický tvar (popisovaný jako květ nějaké bílé květiny).
5. Balení / zařízení	Jednorázové obaly - papírové kyblíky / kornouty, sáčky Stroj na výrobu pražené kukuřice Zásobník s ohřevem na popcorn
6. Podmínky úchovy a prodeje	<i>Po celou dobu uvádění potraviny na trh, teplota nesmí klesnout pod +60°C, doporučená teplota pro prodej +65°C</i>
7. Způsob využití	Určeno pro prodej širokému okruhu obyvatel na základě telefonické objednávky
8. Návod k použití	K přímé konzumaci
9. Požadavky na značení a prodej	Nařízení ES č. 178/2002, o bezpečnosti potravin Nařízení ES č. 852/2004, o hygieně potravin Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví Nařízení ES č. 1169/2011, o poskytování informací o potravinách spotřebitelům Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách, v platném znění Vyhláška č. 182/2012 Sb., ve znění vyhlášky č. 333/1997, o požadavcích na mlýnské obilné výrobky
10. Alergeny	<i>Pokud se v potravine vyskytuje alergen, spotřebitel o této skutečnosti musí být informován</i>

3. Předpokládané použití potravin

Potraviny jsou určeny k prodeji pro široký okruh spotřebitelů.

Potraviny jsou určeny k okamžité spotřebě.

Potraviny vhodné pro konzumenty s alergií na lepek.

Konzumace se řídí aktuálním zdravotním stavem konzumenta.

O výskytu alergenů je konzument informován u obsluhy na vyžádání.

4. Sestavení diagramu výrobního procesu

1. CP1 Příjem potravin

- příjemka kvalitativní (smyslové hodnocení – pach, konzistence, barva, vůně, chuť)
- příjemka kvantitativní (množství a hmotnost)

2. CP2 Provozní uložení (vyhrazený prostor ve výrobě)

3. CP3 Příprava – navažování surovin ⇒ tuk + kukuřice + slaná příchut' (cca 5g na 200g kukuřice) ⇒ vložení kukuřice se směsí do stroje

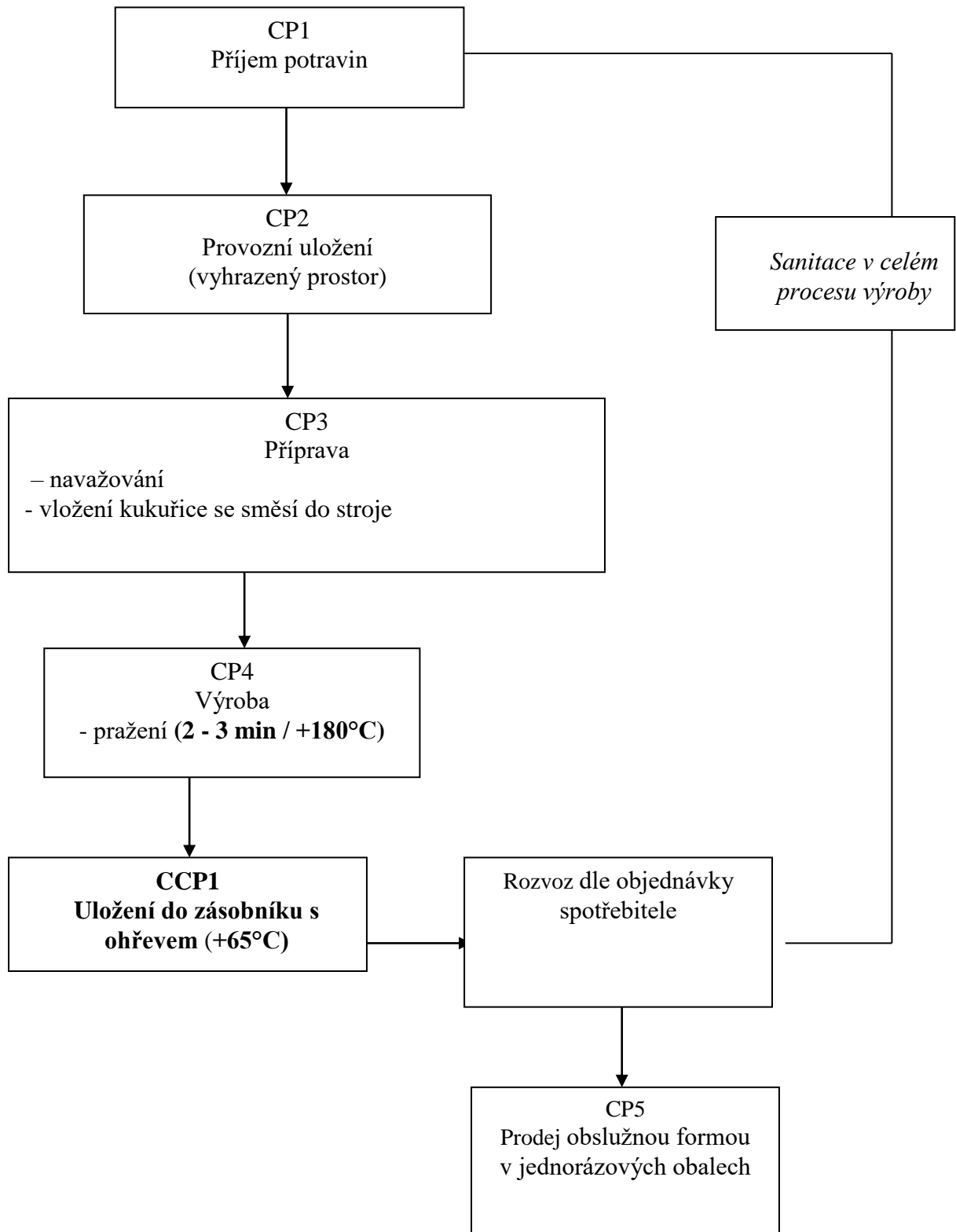
4. CP4 Výroba - tepelná úprava ⇒ **pražení (2 - 3 min. / teplota +180 °C)**

5. CCP1 Uložení do zásobníku s ohřevem (+65°C) ⇒ rozvoz ke spotřebitelům dle telefonické objednávky

6. CP5 Prodej obslužnou formou v jednorázových obalech

Diagram procesu výroby

5. Potvrzení diagramu výrobního procesu za provozu

System kritických bodů ve výrobě byl přijat:

Datum:

Razítko a podpis:

Zodpovědnost za plnění kritérií v systému přijali - tým HACCP:

Vedoucí týmu:

Filip Smrčka

Zodpovědnost za funkčnost systému, provádění NO, kontrola plnění kritérií, kontrola a evidence CCP, kontrola kritických mezí

Diagram výrobního procesu za provozu ověřil a potvrdil:

Souhlasí, dne .....

Vnitřní audit zabezpečí a bude provádět v intervalech: **1x ročně**

DW HYGIENA s.r.o., kontaktní osoba MVDr. Dana Walterová, mobil 602 531 342

6. Provedení analýzy nebezpečí a stanovení kritických bodů

Rozhodovací schéma pro hodnocení kritických bodů

Kritické body jsou výsledkem provedení analýzy nebezpečí. Rozhodovacím mechanismem může být vyhodnocení rizika daného nebezpečí, přičemž riziko je kalkulováno jako součin (*pravděpodobnosti nebezpečí*) x (*vážnost následků*). Klasifikace rizik vyhodnocených tímto způsobem je následující:

Pravděpodobnost výskytu nebezpečí z hlediska četnosti

- 1 Velmi zřídka
- 2 Střední (občas)
- 3 Každodenní

Vážnost následků

- 1 Téměř žádné – není ohroženo zdraví spotřebitele, spotřebitel **nemusí** vyhledat lékařskou pomoc
- 2 Mírné – pocit nevolnosti, spotřebitel **nemusí** vyhledat lékařskou pomoc
- 3 Kritické – onemocnění z potravin (zvracení, průjemy), spotřebitel **musí** vyhledat lékařskou pomoc

Vyhodnocení rizika

• Nízké riziko	N	1 - 3 body
• Střední riziko	S	4 - 6 body
• Vysoké riziko	V	9 bodů

Pokud je riziko pro dané nebezpečí ve stupni vysokém, musí být v daném kroku stanoven CCP – kritický bod. Kontrola kritického bodu a následná evidence je realizována v souvislosti s nebezpečím nejméně 1x denně. Pokud je riziko pro dané nebezpečí ve stupni středním nebo nízkém, může být v daném kroku stanoven CP – kontrolní bod. Kontrola je vedena namátkově, a to bez vedení evidence. Pokud dojde k překročení kritické meze v daném výrobním kroku, musí být vždy provedeno nápravné opatření, o kterém je vždy proveden záznam do příslušného dokumentu (protokol SD č.)

HACCP

<i>Výrobní operace</i>	<i>Identifikovaná nebezpečí</i>	<i>Zdůvodnění rozhodnutí</i>	<i>Stanovení rizikovosti</i>	<i>Preventivní opatření</i>	<i>Stanovení kritických bodů</i>
1 Příjem potravin	<p>B: přítomnost - patogenní a podmíněně patogenní mikroorganismy, plísňe, parazité</p> <p>CH: přítomnost antibiotik, těžkých kovů</p> <p>F: přítomnost mechanických nečistot (hlína, písek, kamínky) a cizích příměsí</p>	<p>Pravděpodobnost výskytu biologického nebezpečí - velmi zřídka vážnost následků vysoká 1x3</p> <p>Pravděpodobnost výskytu chemického nebezpečí - velmi zřídka vážnost následků vysoká 1x3</p> <p>Pravděpodobnost výskytu fyzikálního nebezpečí - velmi zřídka vážnost následků vysoká 1x3</p>	N = Nízká	<p>Kontrola kvalitativních znaků - vizuálně posuzovat smyslové vlastnosti, neporušenost obalu</p> <p>Kontrola data spotřeby</p> <p>Výběr dodavatele</p>	CP1 Kontrolní bod
2 Provozní uložení	<p>B: přítomnost - patogenní a podmíněně patogenní mikroorganismy, plísňe, mykotoxiny,</p> <p>CH: přítomnost reziduí cizorodých látek</p> <p>F: přítomnost mechanických nečistot (hlína, písek, kamínky) a cizích příměsí</p>	<p>Pravděpodobnost výskytu biologického nebezpečí - velmi zřídka vážnost následků vysoká 1x3</p> <p>Pravděpodobnost výskytu chemického nebezpečí - velmi zřídka vážnost následků vysoká 1x3</p> <p>Pravděpodobnost výskytu fyzikálního nebezpečí - velmi zřídka vážnost následků vysoká 1x3</p>	N = Nízká	<p>Dodržování zásad osobní a provozní hygieny</p> <p>Vyloučit kontakt holou rukou s nebaleným výrobkem</p> <p>Kontrola smyslových vlastností</p> <p>Po odvážení důkladné uzavření velkoobjemových obalů</p> <p>Suroviny chránit před slunečním zářením</p> <p>Suroviny ukládat 5 cm nad zemí a 5 cm od stěny</p> <p>Pravidelná rotace potravin – zásada FIFO</p> <p>Kontrola data použitelnosti u surovin</p> <p>Kontrola teploty a vlhkosti (do 65%) prostředí</p> <p>Sanitace v pravidelných intervalech</p>	CP2 Kontrolní bod
3 Příprava - navažování	<p>B: sekundární kontaminace, růst a množení - patogenní a podmíněně patogenní mikroorganismy, mykotoxiny, plísňe</p>	<p>Pravděpodobnost výskytu biologického nebezpečí - velmi zřídka vážnost následků vysoká 1x3</p>	N = Nízká	<p>Dodržení pravidel správné výrobní a hygienické praxe</p> <p>Dodržení zásad osobní hygieny</p> <p>Kontrola smyslových vlastností</p> <p>Použití účinného zařízení</p> <p>Kontrola teploty a doby výroby</p>	CP3 Kontrolní bod

HACCP

	<p>CH: sekundární kontaminace - dezinf. prostředky</p> <p>F: sekundární kontaminace - mechanické nečistoty (hlína, písek, kamínky) a cizí příměsi</p>	<p>Pravděpodobnost výskytu chemického nebezpečí - velmi zřídka vážnost následků vysoká 1x3</p> <p>Pravděpodobnost výskytu fyzikálního nebezpečí - velmi zřídka vážnost následků vysoká 1x3</p>		Přesné odměřování potravin	
4 Výroba - pražení	<p>B: sekundární kontaminace, růst a množení - patogenní a podmíněně patogenní mikroorganismy, mykotoxiny, plísně</p> <p>CH: sekundární kontaminace - dezinf. prostředky</p> <p>F: sekundární kontaminace - mechanické nečistoty (hlína, písek, kamínky) a cizí příměsi</p>	<p>Pravděpodobnost výskytu biologického nebezpečí - velmi zřídka vážnost následků vysoká 1x3</p> <p>Pravděpodobnost výskytu chemického nebezpečí - velmi zřídka vážnost následků vysoká 1x3</p> <p>Pravděpodobnost výskytu fyzikálního nebezpečí - velmi zřídka vážnost následků vysoká 1x3</p>	N = Nízká	<p>Dodržení pravidel správné výrobní a hygienické praxe</p> <p>Dodržení zásad osobní hygieny</p> <p>Kontrola smyslových vlastností potravin</p> <p>Použití účinného zařízení</p> <p>Kontrola teploty a doby výroby</p>	CP4 Kontrolní bod
5 Uložení do zásobníku - rozvoz	<p>B: sekundární kontaminace, růst a množení - patogenní a podmíněně patogenní mikroorganismy, mykotoxiny, plísně</p> <p>CH: sekundární kontaminace - dezinf. prostředky</p> <p>F: sekundární kontaminace - mechanické</p>	<p>Pravděpodobnost výskytu biologického nebezpečí - každý den vážnost následků vysoká 3x3</p> <p>Pravděpodobnost výskytu chemického nebezpečí - velmi zřídka vážnost následků vysoká 1x3</p> <p>Pravděpodobnost výskytu fyzikálního nebezpečí - velmi</p>	V = Vysoká	<p>Dodržování zásad osobní a provozní hygieny</p> <p>Vyloučit kontakt holou rukou s nebaleným výrobkem</p> <p>Sanitace v pravidelných intervalech (zařízení, rozvozové vozidlo)</p> <p>Dodržení teplotního řetězce</p> <p>Kontrola teploty v zásobníku v pravidelných intervalech</p> <p>Kontrola smyslových vlastností potravin</p> <p>Šetrná manipulace</p>	CCP1 Teplota v zásobníku

HACCP

	nečistoty (hlína, písek, kamínky) a cizí příměsi	zřídka vážnost následků vysoká 1x3			
6 Prodej obslužnou formou	<p>B: sekundární kontaminace, růst a množení - patogenní a podmíněně patogenní mikroorganismy, mykotoxiny, plísně</p> <p>CH: sekundární kontaminace - dezinf. prostředky</p> <p>F: sekundární kontaminace - mechanické nečistoty (hlína, písek, kamínky) a cizí příměsi</p>	<p>Pravděpodobnost výskytu biologického nebezpečí - velmi zřídka vážnost následků vysoká 1x3</p> <p>Pravděpodobnost výskytu chemického nebezpečí - velmi zřídka vážnost následků vysoká 1x3</p> <p>Pravděpodobnost výskytu fyzikálního nebezpečí - velmi zřídka vážnost následků vysoká 1x3</p>	<i>N= Nízká</i>	<p>Dodržování zásad osobní a provozní hygieny Vyloučit kontakt holou rukou s nebalenou potravinou Používat hygienicky způsobilé podávací náčiní Dodržení teplotního řetězce Kontrola smyslových vlastností potravin Používat bezpečné obaly vhodné pro potravinářství Ochrana potravin před kontaminací Šetrná manipulace Informace pro spotřebitele o podmínkách uložení a době spotřeby</p>	CP5 Kontrolní bod

7. Stanovení znaků a hodnot kritických mezí pro každý kritický bod, vymezení systému sledování zvládnutého stavu v kritických bodech, stanovení nápravných opatření pro každý kritický bod

<i>Výrobní operace</i>	<i>Znak (Kritérium)</i>	<i>Hodnota</i>	<i>Sledování (Monitoring)</i>	<i>Nápravná opatření</i>	<i>Četnost sledování</i>
CP2 Provozní uložení	Skladovací podmínky	Do +25°C, r.v. do 65 %	Vizuální kontrola teploměru a vlhkoměru	Úprava podmínek na požadované hodnoty Posouzení smyslových vlastností surovin Při ohrožení zdravotní nezávadnosti vyřazení a neškodná likvidace	Kontrola každý den, záznam jen při NO
CCP1 Uložení do zásobníku	Teplota v zásobníku	+65°C	Vizuální kontrola teploměru	Úprava teploty na požadované hodnoty Posouzení smyslových vlastností potravin Při ohrožení zdravotní nezávadnosti vyřazení a neškodná likvidace	Každý den 1x namátkově se záznamem do SD č. 1

8. Stanovení časového harmonogramu ověřovacích postupů a vnitřních auditů

Školení ke znalostem o ochraně veřejného zdraví	<i>1x ročně</i>
Kontrola teploty a času při výrobě	<i>při procesu bez záznamu</i>
Kontrola teploty ve vyhřívaném zásobníku CCP1	<i>1x namátkově každý den, záznam</i>
Evidence celkové sanitace a výskytu škůdců	<i>1x měsíčně, záznam</i>
Kontrola teploty při provozním uložení	<i>každý den bez záznamu</i>
Vnitřní audit	<i>1x ročně</i>

9. Zavedení evidence obsahující dokumentaci o postupech a vedení záznamů

A) DOKUMENTACE

1. specifikace výrobku – složení
2. sanitační plán

B) ZÁZNAMY (SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTY - SD)

1. evidence teplot v zásobníku	SD č. 1
2. evidence sanitace a výskytu škůdců	SD č. 2

ZÁSADY OSOBNÍ HYGIENY

- a) udržování sanitárních zařízení (šaten, umýváren, sprch a záchodů) a pomocných zařízení (zařízení k umývání pracovní obuvi, sušení pracovních oděvů, ohříváren, místnosti pro odpočinek, prostor pro poskytování první pomoci a prostory pro uskladnění úklidových prostředků) a jejich vybavení v čistotě a provozu schopném stavu,
- b) skladování produktů a potravin neurčených pro potravinářský provoz jen v samostatném a označeném chladicím nebo mrazicím zařízení, které je umístěno mimo prostor výroby, přípravy, skladování a oběhu (dále jen "prostor manipulace") potravin a produktů, například v kanceláři, místnosti pro odpočinek nebo šatně,
- c) nepřechovávání předmětů nesouvisejících s výkonem pracovní činnosti v prostorách manipulace s potravinami a produkty,
- d) nepřipuštění vstupu nepovolaných osob do prostor manipulace s potravinami a produkty,
- e) odkládání osobních věcí, občanského oděvu a obuvi pouze v šatně nebo ve vyčleněném prostoru,
- f) pro úklid používání jen mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků, které jsou určeny pro potravinářství,
- g) nekouření v prostorách manipulace s potravinami a produkty a v prostorách, kde se myje nádobí,
- h) skladování čisticích prostředků a přípravků pro provádění běžné ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace v originálních obalech mimo prostory manipulace s potravinami a produkty,
- i) nepoužívání nádob a obalů určených pro potraviny a produkty k úschově čisticích přípravků a přípravků pro provádění běžné ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace.

Osobní hygiena a zdravotní stav pracovníků:

Pracovníci jsou častým zdrojem kontaminace potravin bakteriemi způsobujícími onemocnění z potravin. Mikroorganismy se nacházejí v dýchacích cestách, v ústech, v trávicím traktu, mohou být v hnisajících ranách na ruce, na pokožce, ve vlasech, za nehty apod. Do potravin se mohou dostat při manipulaci rukama pracovníků, kašláním nebo kýcháním.

Je zakázáno nosit a používat zdroje kontaminace jako jsou osobní předměty, šperky včetně náušnic, hodinky, lak na nehty, umělé nehty, krémy, parfémy a vody po holení, občanský oděv.

Jak zamezit kontaminaci potravin pracovníky - musí se oznámit nadřízenému a lékaři:

Onemocnění průjmami, zvracením, silným nachlazením, bolestí v krku, výtoky z uší nebo z krku

HACCP

Onemocnění z potravin

Řezné nebo hnisavé rány či jiné poranění kůže

Kontakty s osobami, které trpí výše uvedenými zdravotními problémy

Musí se používat čistý ochranný oděv a ochrannou pokrývku hlavy, vhodnou pracovní obuv

Pracovníci si musí důkladně umývat ruce, včetně nehtů a prostoru mezi prsty před každým znovu započítím manipulace s nebalenými potravinami, po návštěvě toalety, po manipulaci se surovinou, po česání, smrkání, jídle, kouření, manipulaci s odpadky, čisticími prostředky atd.

K mytí rukou slouží umyvadlo s přívodem teplé a studené pitné vody. Umyvadlo je vybaveno dávkovačem s tekutým mýdlem s dezinfekčním účinkem a zásobníkem na papírové ručníky

Pokud dojde k poranění pracovníka, musí být toto ihned nahlášeno vedoucímu provozu, je provedeno nezbytné ošetření náplastí nebo obvazem barevně odlišným od barvy produktů nebo surovin

Osoba s hnisající ránou musí být ihned vyloučena z výrobního procesu

Úklidový plán

Předmět sanitace	Termín	Způsob provedení	Čistící a dezinfekční prostředky
Výrobník, zásobník	podle potřeby	čištění zevnitř - nanést podle návodu k obsluze nebo použití	kombinované čisticí a dezinfekční prostředky
	podle potřeby	čištění zvnějšku – umýt namokro podle návodu k použití	kombinované čisticí a dezinfekční prostředky
Pracovní pomůcky	denně	umýt detergenčním roztokem a dezinfekčním prostředkem a po umytí je třeba plochy, které jsou určeny pro přímý styk se surovinami a potravinami opláchnout pitnou vodou. Úklid na sucho je zakázán	kombinované čisticí a dezinfekční prostředky
Pracovní plochy, stoly	vždy po použití	omýt, při silném znečištění vydrhnout	kombinované čisticí a dezinfekční prostředky, čisticí prášek
Dřezy	vždy po použití	vyčistit	pachové neutrální univerzální čisticí prostředky
Odtoky, sifony, odpady	1x týdně	vyčistit podle návodu k použití	kyselý čisticí prostředek (rozpouštěč kamene)
Podlahy	denně	umýt namokro	kombinované čisticí a dezinfekční prostředky
Stěny, dveře, nábytek	denně	umýt namokro	kombinované čisticí a dezinfekční prostředky
Okna, zrcadla, skleněné plochy atd.	podle potřeby	nastříkat, otřít u silně znečištěných ploch vyčistit	prostředky na čištění oken neutrální prostředek na ruční čištění
Hygienické zázemí (WC, šatna, sprcha)	podle potřeby/ 1x týdně	hrubý úklid, mytí, dezinfekce	mycí prostředky dezinfekční prostředky
Sanitační skříň	podle potřeby/ 1x týdně	hrubý úklid, mytí, dezinfekce	mycí prostředky dezinfekční prostředky

TECHNIKA UMÝVÁNÍ RUKOU

Obr. 1

1. krok
Dlaň na dlaň

2. krok
Pravá dlaň přes hřbet levé
ruky, levá dlaň přes hřbet
pravé ruky

3. krok
Dlaň na dlaň s roztaženými
založenými prsty – mezi prsty

4. krok
Vnější strany prstů proti druhé
dlaní s „uzamčenými“ prsty

5. krok
Krouživě mnout levý palec
pravou zavřenou dlaní
a naopak

6. krok
Krouživě mnout tam a zpět
sevěřeně špičky prstů pravé
ruky na levě dlaní a naopak